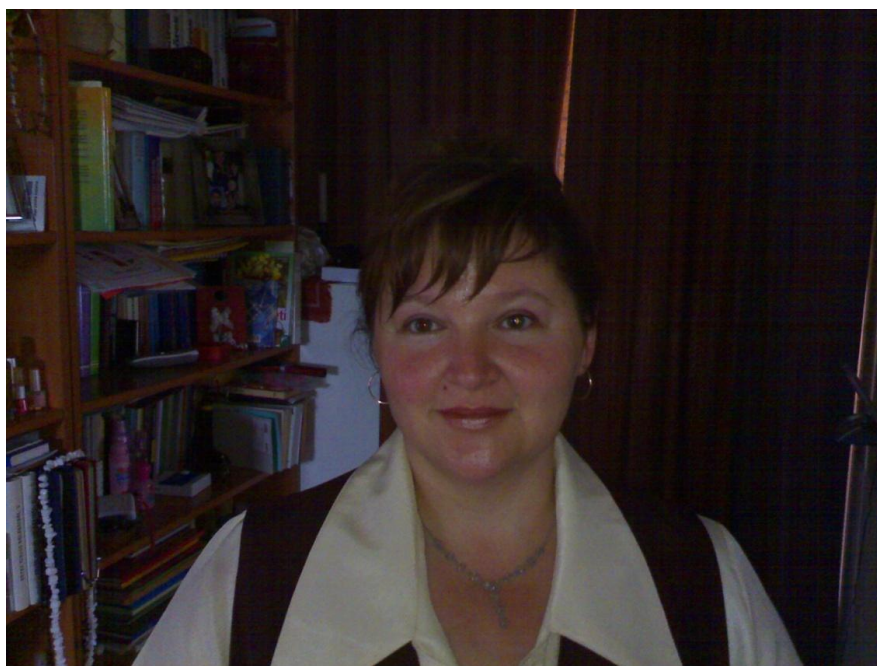

Basa Csehák Zsuzsanna (Csóka):
**Ragadványnevek Csókán és
környékén**

Bevezető

Basa Csehák Zsuzsanna vagyok. 1974. december 16-án születtem Zentán. Általános iskolai tanulmányaimat a csókai Jovan Popovity Általános Iskola diákjaként fejeztem. Ezután tanulmányaimat a zentai Gimnázium jogásztechnikusi szakán folytattam. Érettségi után sikeres felvételi vizsgát tettem az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékén, ahol sikeresen diplomáztam 2001-ben. Időközben abszolvensként sikerült elhelyezkednem a padéi Szervó Mihály Általános Iskolában magyartanárként, ahol 11 évig dolgoztam. Egy hónapja magyar szakos tanárként dolgozom a csókai Vegyészeti Élelmiszeripari Középiskolában.

Örömmel vettem tudomásul, hogy a Székesfehérvári Kodolányi János Főiskola, a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, a zentai Bólyai Farkas Alapítvány, és a szintén zentai Bólyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium megszervezte a „A magyar történelem tanításának tartalmi és módszertani megújítása” című szakmai továbbképző tanfolyamot Zentán.

Igaz, hogy magyar nyelv és irodalom szakos tanárként dolgozom, de ez a tudomány is érinti és kapcsolódik a magyar történelemhez, ezért hasznosnak tartottam, hogy beiratkozzam az említett tanfolyamra, a történelemtudomány területén korábban szerzett tudásom kibővítése céljából.

Az előadássorozat számomra igen változatos és tartalmas volt, amely során sok új ismeretre tettem szert.

Záródolgozatom tárgyaként igyekeztem olyan témát választani, amely bizonyos mértékben kötődik a magyar nyelv és irodalom tudományához, valamint a néprajzhoz kötődik, de ugyanúgy történelemtudományi jelentősége is fellelhető.

Ennél fogva, dolgozatomban a ragadványnevekkel, azok eredével, valamint azzal foglalkoztam, hogy öröklődnek-e ezek a nevek.

A nevekkel, ill. a ragadványnevekkel egy korábbi időszakban már foglalkoztam, amikor magát a gyűjtést elkezdtem. Akkor a gyűjtési munkám csak Csóka területét foglalta magába. A mostani dolgozatomhoz a korábbi gyűjtést vettem alapul és kibővítettem azt, az újabban felkutatott ragadványnevekkel, melyek Csóka mellett, Padén, Egyházaskéren és Szanádon fordulnak elő.

E dolgozatomban az említett négy településen élő ragadványneveket kötöttem egy csokorba, amelyeket persze nem sikerült a teljesség igényével begyűjtenem, de gyűjtői munkám során igen érdekes neveket és ezekkel kapcsolatos történeteket is lejegyeztem.

Néhány szó a településekről, ahol a gyűjtések folytak

Csóka

A település az Észak-bánsági körzetben található a Tiszától keletre, az Aranka folyócskától észak-nyugatra. A település az azonos nevű adminisztrációs község központja is egyben. Árpád kori település. Nevét az oklevelek már 1247-ben említették Chaka néven. Csóka a Csanád nemzetség birtoka volt, mely 1247-ben az e nemzetségből származó Kelemen fia, Pongrác ispán birtoka volt. A nemzetség tagjainak 1274-es évi osztozkodásakor a Makófalviak kapták. 1284 előtt a települést kunok kirabolták. 1321-ben Károly Róbert király visszaadta Csanád prépostnak és testvéreinek.

A csókai római katolikus templom.

A két világháború között a település mezőgazdaságilag fejlett volt, köszönhetőleg a Marcibányi és a Léderer nemesi családoknak.

A Marcibányi kastély.

A II. világháború után továbbfejlesztették mezőgazdaságát, valamint megalapozták iparát is, így abban az időben, a fejlettebb kisvárosok közé rangsorolták. A múlt század kilencvenes éveiben, a Szerbiát sújtó gazdasági válság és társadalmi átalakulás következtében ipara teljesen, mezőgazdasága részlegesen tönkre ment, ami a lakosai számának jelentős csökkenéséhez vezetett. A település gazdasági talpra állása a mai napig nem történt meg.

A település nemzetiségi összetétele vegyes. Lakosait még ma is többségében magyarok alkotják. Számbelileg őket követik a szerbek. Mellettük, különböző számban képviselve vannak a szlovákok, lengyelek, szlovének, horvátok, makedónok, albánok, valamint a romák.

Egyházaskér

A település a Tisza, Maros, Aranka folyók alkotta háromszög déli részén található, Csóka községben. Északon Podlokány, délen Homokrév, keleten a romániai Valkány, nyugaton pedig Feketető határolja.

Az egyházaskéri római katolikus templom.

A Magyar Országos Levéltár mohácsi vész előtti gyűjteményében az 1247-es évből származó latin nyelvű oklevelek Eghazasker, Egyhazasker

névváltoztatban emlegetik. A csanádi és az aradi káptalan 1247. február 9-i keltezésű oklevelében e templomos helység Egyházaskér néven szerepel.

A valamikori mezőgazdaságilag igencsak fejlett falu, mára nagymértékben elnéptelenedett, ugyanis lakosainak száma alig haladja meg a kétszázat. Lakosai szinte állandóan magyarok voltak, néhány személy kivételével.

Padé

Padé falu Csóka községben, a Tisza bal partján fekszik, az Aranka torkolatánál.

A padéi római katolikus templom.

A valamikori mezőgazdaságilag igencsak fejlett falu, mára a múlt század kilencvenes éveiben, a Szerbiát sújtó gazdasági válság és társadalmi átalakulás következtében teljesen elszegényedett, ami a lakosai számának jelentős csökkenéséhez vezetett.

A Tisza Padé mellett.

A település nemzetiségi összetétele vegyes. Lakosait még ma is többségében magyarok alkotják. Számbelileg őket követik a szerbek. Mellettük, különböző számban képviselve vannak a szlovákok, albánok, valamint a romák.

Szanád

Szanád a Tisza bal partján található, Csókától északra. Mezőgazdasági település, melyet szintén jelentősen sújtott a szerbiai gazdasági válság.

Először 1247-ben a Csanád nemzetség birtoka volt. A mohácsi vész után elnéptelenedett, majd fokozatosan újratelepült és 1552-ben török uralom alá került.

Lakosait főleg szerbek, valamint kis számban magyarok és romák alkotják.

Anyaggyűjtés

A gyűjtés úgy történt, hogy az adott településen megfelelő adatközlőt kerestem, majd lejegyeztem a ragadványnevet, a viselője hivatalos nevét és a hozzá fűzött történetet is írásban rögzítettem.

Az adatokat igyekeztem olyan személyektől összegyűjteni, akik jól ismerik az adott települést és az ott élő embereket is.

Az említett feltételeket figyelembe véve, adatközlőim a következő személyek voltak:

- Basa Piroska, 60 éves, varrónő, Csóka
- Cseszkó Magdolna, 65 éves, nyugdíjas ipari dolgozó, Csóka
- Németh István, 68 éves, nyugdíjas mezőgazdasági munkás, Csóka
- Fodor Ferenc, 57 éves, egészségügyi technikus, Csóka
- Kobrehel Csaba, 50 éves, bankigazgató, Csóka
- Vasin (Vászin) Biljana, 40 éves, hivatalnok, Csóka
- Basa Gábor, 39 éves, hivatalnok, Csóka
- Nagy Mária, 70 éves, nyugdíjas tanítónő, Padé
- Túri Tibor, 49 éves, földműves, Egyházaskér
- Dömösi Oszkár, 50 éves, földműves, Egyházaskér
- Szabó János, 77 éves, nyugdíjas földműves, Egyházaskér
- Nagy József, 78 éves, nyugdíjas gépkocsivezető, Egyházaskér
- Oluski Szvetlana, 39 éves, hivatalnok, Szanád

A gyűjtés alkalmával a „csúfnevekről” kérdezgettem őket. Arra törekedtem, hogy gyűjteményem minél teljesebb legyen, de a későbbiekben rájöttem, hogy ez képtelenség, ugyanis a munkám során számos nehézségbe ütköztem. A legnagyobb gondot az okozta, hogy a ragadványnevek nagy része régebbi eredetű, több emberöltőre visszamenő, s ezért, míg a név fennmaradt, annak keletkezési okairól, a név eredtéről még az idősebb adatközlők is nagyon keveset vagy semmit sem tudtak.

Sokan a beszélgetés folyamán döbrentek rá arra, hogy maguk sem tudják a ragadványnév eredetét, azt csak átvették az idősebb korosztályoktól és korábban nem törekedtek azzal, hogy felkutassák azok eredetét. Kutatómunkám ösztönzőleg hatott adatközlőimre, így időt kértek, hogy idősebb ismerőseik körében utána nézzenek egyes ragadványnév eredetének. Ám sajnos, ez a legtöbb esetben nem járt eredménnyel, mert az idő múlásával feledésbe merült a ragadványnevek nagy részének hiteles eredete. Ezt a tényt néhányan az adatközlőim közül fel is rótták maguknak.

A gyűjtés során 69 ragadványnév került elő, azaz olyan nevek, „melyek a hivatalos nevek mellett vagy azok helyett állnak”. A pontosság kedvéért közlöm, hogy jóval több ragadványnevet sikerült felkutatnom, de most azokat nem említem, amelyek csak ragadványnévként élnek az emlékezetekben, de konkrét személyhez nem köthetők.

Néhány szó a ragadványnevek eredetéről, fogalmáról

Mi is tulajdonképpen a ragadványnév?

A Magyar Értelmező Kéziszótár a következőképpen fogalmazza meg: „A ragadványnév a hivatalos névvel rendszerint együtt használt (tréfás vagy gúnyos) megkülönböztető személynév.” Ennyi azért mégsem elég magyarázat ahhoz, hogy megértsük a ragadványnevek miértjét. Nemcsak megkülönböztetünk vele, hanem más okokból is születnek ragadványnevek.

A ragadványnevek szerepe

Kálmán Béla szerint „a ragadványnév társadalmi szükségletet fejez ki”. Abban az esetben, ha a gyakori vezetéknevekhez gyakran használt keresztnévek társulnak, a ragadványnév célja az egyénítés, a megkülönböztetés, a vezetéknevek egymástól való elkülönítése, másrészt a ragadványnevek bizonyos érzelmi tényezők lehetnek. Ezek az érzelmi tényezők: gúny, kedveskedés, megtisztelés.

Csókán gyakran nem is a megkülönböztetés szükségletéből alkotnak ragadványnevet, hanem valami feltűnő testi vagy lelki tulajdonságot, szójárást jelölnek meg, és a szerint kezdik el emlegetni, szólítani, nevezni az egyént. Az érintett településeken „csúfnévnék” tartják a ragadványneveket, vannak olyanok is, akik kimondottan haragszanak is érte.

Szanádra különösen jellemző, hogy a családnév helyett a ragadványnév használatos az emberek közötti mindennapos kommunikáció során.

A ragadványnevek csoportosítása

A továbbiakban a ragadványnevek csoportosításával foglalkozom, és a legnépesebb típusokat a gyűjtött nevekkel illusztrálom.

1. Foglalkozásból eredő ragadványnevek:

- a) Hentes Rozi (R)¹ – Varga Rozália (H)² – mészárszékben dolgozott és innen kapta a nevét. Érdekes, hogy az egyén már nem dolgozik, nyugdíjba vonult, de a ragadványneve még mindig él.
- b) Borbély Szávó (R) – Nedeljkov Sava (H) – a szakmája borbélymester volt.
- c) Póstás Gabi (R) – Huszár Gábor (H) – postásként dolgozik
- d) Zacsós Tibi (R) – Vastag Tibor (H) – műanyagtasakok gyártásával és forgalmazásával foglalkozik
- e) Kéménysöprűs Szávó (R) – Damjanov Sava (H) – amikor a ragadványneve kialakult, akkor ő volt az egyedüli kéménykotró a Csókán.

¹ A dolgozatban (R)-rel jelöltem a személy ragadványnevét.

² A dolgozatban (H)-val jelöltem a személy hivatalos nevét.

- f) Sunka (magyarul sonka) Péro (R) – Vasin Petar (H) – szakmáját tekintve hentes. Manapság már nem azzal foglalkozik, de a ragadványneve megmaradt. A két fiát pedig Sunkicának (magyar fordításban Sonkácskának) ismeri a közösség.
- g) Cipész Bandi bácsi (R) – Keszég András (H) – A foglalkozása susztermester.
- h) Svarkli (R) – Németh József (H) – a foglalkozása hentes. Nagyon finoman tudja készíteni a disznósajtot. (Megjegyzés: Csókán a disznósajtot svarklinak, vagy svarglinak is szokás nevezni.)
- i) Kalácsos vagy Cukros Ilonka (R) – Balázs Ilona (H) – cukrászdában dolgozott, de még ma is nyugdíjba vonulása után, odahaza ő készít megrendelésre süteményeket, tortákat nagyobb mennyiségben.
- j) Cipész Risztó (R) – Ristic Milan (H) – cipőboltban dolgozott, mint eladó, és innen kapta ragadványnevét, mely nyugdíjba vonulása után is élt.
- k) Drótos (R) – Csorba Géza (H) – szakmája: villanyvezetékszerelő.
- l) Csédó póstás (R) – Čedomir szakmája levélkihordó volt.
- m) Téalapó (R) – Frankó Ferenc (H) – több mint tíz éve a mikulás és a télapó csomagokat ő osztogatja a csókai vállalatokban és közintézményekben a gyerekeknek. Erre az alkalomra télapóruhát ölt és abban járja a települést.
- n) Határkapitány (R) – Jaksa Gábor (H) – az egyik határőr állomás parancsnoka és gyorsan beszélve, keverte a szerb és a magyar nyelvet egy hivatalos bemutatkozáskor és határkapitánynak nevezte magát. Szerbül egyébként a kapitány a századosi rangnak felel meg magyar nyelven. Ez a ragadványnév főleg a rendőrállomáson dolgozók körében él.
- o) Piktör (R) – Djuro (H) – útfestéssel foglalkozott és állandóan festékes öltözékben járt.
- p) Vámos Tóni (R) – Monóki Antal (H) – vámosként dolgozott a Szerb – Román határon.

2. A külső megjelenés szerinti osztályozás tartalmazza:

- a) Ustoros Jóska (R) – Balázs József (H) – szellemileg kissé elmaradott volt, és mindig ostorral járta az utcákat.

- b) Tokos (R) – Tóth Kása Zoltán (H) – borostás arca miatt kapta még diákkorában ezt a nevet.
- c) Sepa vagy Sánta Bözse (R) – Bálint Erzsébet (H) – az egyik lába rövidebb, mint a másik, és bicegve jár (születési hiba).
- d) Füles (R) – a névnek 4 viselője van: Zmijanac Dušan, Pataki János, Barát Gábor és Csanádi István. Jellemző rájuk, hogy mindegyiküknek az átlagosnál nagyobb, elálló füle van.
- e) Szúnyog (R) – Baji Károly (H) – sovány testalkatáról kapta a nevét.
- f) Rücskös család (R) – Szabó András családja – a család a nevét onnan kapta, hogy a most élő családfő dédnagyapjának az arca himlőhelyes volt.
- g) Talpas (R) – Burčul Nikola (H) – a testmagasságához képest nagyméretű lába szolgált a ragadványnév kialakulásához.
- h) Kudró (szerb nyelven göndör) (R) – Bandić Ivan (H) – sűrű göndör haja van.
- i) Lila Gyura bácsi (R) – Oláh György (H) – amikor divatba jött a hajfestés, a bácsi az ősz haját feketére szeretne volna festeni saját kezűleg, de rosszul sikeredett a színösszeállítás, és a haja lila színűre sikeredett.
- j) Szépasszony (R) – Molnár Erzsébet (H) – saját magát fiatalabb korában nagyon szépnek tartotta, és el is várta, hogy őt így szólítsák.
- k) Paprika Jancsi (R) – Péter János (H) – az arcszíne állandóan vörös volt az általa elfogyasztott alkohol mennyiségétől.
- l) Pöfe (R) – Farkas Gábor(H) – teltebb alkata miatt kapta a nevét.
- m) Göndör Sógor (R) – Kiss László (H) – több személy viselte ez a vezetéknevet és nevet, így ragadványnévvel különböztették meg őket egymástól. E személy jellegzetesen göndör haja miatt kapta ezt a ragadványnevet.
- n) Šargin (R) – Vasin család (H) – zentai szerb család, amely tagjainak haja színe feltűnően sárgás szőke volt, így magyar szomszédaik Sárgának nevezték őket. Ezt a ragadványnevet Šargin formában átvették a szerbek is. Később, Csókára és Tizsaszentmiklósra települve a ragadványnevet is vitték magukkal.

- o) Crnac (Néger) (R) – Todorov (H) család Szanádon – jellegzetesen fekete hajszínük szolgált a ragadványnév eredetül. Több generációs ragadványnév.

3. Belső, lelki tulajdonságokból eredő ragadványnevek:

- a) Cirkusz Gyurka (R) – Szemerédi György (H) – a cirkusz ragadványnevet bolondos természete miatt kapta.
- b) Kiskakas (R) – Kovács József (H)
Nagykakas (R) – Kovács László (H) – testvérpár, kötekedő, veszekedő és lobbanékony természetük miatt kapták e ragadványnevet.
- c) Zsidó (R) – Kállai Nándor (H) – fősvénysége, fukarsága miatt kapta ezt a ragadványnevet.
- d) Bukros Jani (R) – Sziveri János (H) – Egy néhai szóváltás folyamán a felesége azzal fenyegetőzött, hogy ... lesz hadd el hadd, ha az én Janim megbukrosodik. A ragadványnév használata nemtetszést váltott ki viselője, de különösen annak felesége részéről, így ma már szinte nem is használják.

4. Az alany szójárásával kapcsolatos ragadványnevek:

- a) Öccség Rózsi (R) – Sziveri Rozália (H) – kislánykorában megpróbált finomkodva beszélni. Ez a törekvése annyira elhatalmasodott, hogy a zöldség helyett öccséget mondott, a szőlő helyett pedig szellőt emlegetett. Ez a ragadványnév főleg osztálytársai körében él.
- b) Kuti (R) – Mészáros Károly (H) – jellemző rá, hogy dadogva beszélt és erős dohányos volt, de sosem volt nála gyufa, ezért, ha ismerőssel találkozott egy ku-ku-kuti gyufát kért tőle. Így alakult ki e ragadványnév.
- c) Egyemmög Józsi (R) – Korponai József (H) – amikor felöntött a garatra, kedveskedve azt hajtogatta: „Egyemmög”.
- d) Sörke (R) – Horvát Géza (H) – a sörét becézgette sörkének.
- e) Pülle Pista (R) – Papp István (H) – kocsmáros volt Egyházaskéren és egy kocsmái verekedés során a randalírozó fiatalok, akiket csitítani akart, kidobták a kocsmából. A történet mesélése közben azt mondta: „Repültem, mint a pülle”, a pille helyett.

- f) Negovori sinko (R) – Vas András (H) – erősen ittas állapotban, habár nem tudott szerbül, ivócimborájának azt hajtogatta: „Ne govori sinko”.
- g) Ziher Laci bácsi (R) – Mészáros László (H) – a Ziher ragadványnevet édesapja, Péter kapta, aki, ha valamiben magabiztos volt, nyomatékosan azt mondta: „ez ziher biztos”. Lászlóra édesapjáról szállt ez a ragadványnev.
- h) Note (R) – László Ferenc (H) – kártyázás közben mondták neki: „No, te Feri”.
- i) Luvalé (R) – Lévai László (H) – izgatott állapotban beszédhiba jelentkezett nála. Egy alkalommal kézilabdaedzésre menve egy ház előtt véletlenül belelépett a kapu alatt kifolyt trágyalébe, amit a nép dudvalének hív, amitől igencsak kellemetlen szagú lett a tornacipője. Amikor az edző kérdőre vont a figyelmetlensége miatt, izgatottan azt mondta: „véletlenül beleléptem a luvalébe (dudvalébe)”, amit a körülötte álló klubtársai meghallottak és azután Luvalénak kezdték hívni. Őt ez nagyon bosszantotta, kimondottan haragudott érte, amiért ezt a ragadványnevet később csak akkor használták, ha fel szerették volna bosszantani.

5. Egyéb

- a) Csörgőréce (Krdža) (R) – Oluski Ljubisa (H) – fiatal vadász korában egy csörgőrécét lőtt elsőnek, amivel ismerőseinek kérékedett.
- b) Sindra (R) – Tót Sándor (H) – a Sándor becézéséből kapta e ragadványnevet.
- c) Cég (R) – Fábrik Lajos (H) – borbélymester volt Padén és ő rakott fel elsőnek saját cégtáblát és azzal dicsekedett, hogy neki cége van.
- d) Csimbi (R) – Csóti Ferenc (H) – futballmeccs közben ragadt rá ez a ragadványnev.
- e) Szurok (R) – Fehér Tibor (H) – diáktársak adták neki a Szurok ragadványnevet a vezetéknevében szereplő fehér szín ellentétéként. Fia, Fehér Tibor szintén örökölte ezt a ragadványnevet, de következőképpen módosulva: Kisszurok.
- f) Pepe (R) – Pintér László (H) – beszédhibájából kifolyólag kapta ezt a ragadványnevet. Fia, Pintér Árpád szintén örökölte ezt a ragadványnevet, de következőképpen módosulva: Kis Pepe.

g) Cíció (Cica) (R) – Kovács József (H) – a felesége szerbül cicámnak becézgette, és ezt meghallották a barátai is, akik azután szintén ezen a ragadványneven szólították.

A ragadványnevek öröklődése

A ragadványnevekkel foglalkozókat különösen érdekli, hogy meddig élnek ezek a nevek. Öröklik-e a család tagjai, meddig viselik a legkülönbözőbb okokból keletkezett neveket?

Fontos megjegyeznünk, hogy az összegyűjtött nevek élnek, azaz az adatszolgáltatók ismerik a neveket. A névadás folyamata nem zárult le. A név bizonyos esetekben öröklődik. Erre példa a Cirkusz Gyurka ragadványnév. A fia is örökölte a Cirkusz nevet, igaz már módosult változatban. Az ő ragadványneve: Kiscirkusz.

Hasonló eset a Sunka ragadványnév, amely Vasin Petar mindkét fiára úgy szállt át, mint Sunkica, azaz Kissonka.

Külön említést érdemel a Sárgin ragadványnév, amely a ma is élő Vasin család minden tagjára használatos, függetlenül, hogy Zentán, Csókán, vagy Tiszaszentmiklóson élnek-e és, hogy melyik korosztályhoz tartoznak.

Szintén egy család több tagjára használt ragadványnév a Csirke, mely után következik a személynév. Ezt a ragadványnevet először a dédnagypapa kapta, de ma már nem tudni milyen körülmények közepette, mivel most ismert legidősebb viselői hetven év körüliek.

Szintén egy példa a Rücskös ragadványnév, mely szintén egy család minden tagjára használatos. Ennél a ragadványnévnél is a dédnagypapa kapta először a nevet.

Szanád lakosaira jellemző, hogy nincs olyan család, amelynek nincs legalább egy ragadványneve. Ezek a ragadványnevek is több generációra visszamenők, amely okból, szinte egynek sem kutatható fel az eredete, habár még ma is igen élénken élnek a mindennapos kommunikációban e településen.

A családi ragadványnevek mellett az egyes családtagoknak külön ragadványnevük van, amelyek szintén élnek a mindennapos használatban.

Ezen a településen jellemző, hogy a ragadványnevet a férfiak viszik tovább, a nők pedig férjeik után kapják.

A roma populációra jellemző azokon a településeken, ahol a kutatást folytattam, hogy a hivatalos nevük mellett ragadványnevük van, amely az egymás közötti kommunikációban kiszorította a hivatalos neveket, olyan mértékben, hogy sokszor a hivatalos néven nem is ismerik az illetőt. Ez a helyzet különös mértékben nehezíti az állami hivatalnokok munkáját, főleg a rendőrökét, ugyanis sokszor nehéz azonosítani a szóban forgó személyt a ragadványnevének ismerete nélkül.

Külön jellegzetesség ezeknél a romáknál, hogy főleg saját maguk választják a ragadványnevüket. Jellemző, hogy a ragadványnév kiválasztásául alapul szolgálnak a romák körében éppen népszerű filmek és filmsorozatok szereplői, énekesek. Ezen kívül, jellegzetes, hogy a szerbül beszélő romák, magyar nevet is választanak maguknak. Erre példa a padéi Jovánovity Gyorgye, aki magának a Sándor nevet választotta és a romák körében sokan csak így ismerték és ismerik még ma is.

Összegzés

A gyűjtés során megkérdezett emberek igen közlékenyek és együttműködők voltak. Maguk is sokan a beszélgetés során döbrentek rá arra, hogy míg élénken használják a ragadványnevet, nem tudják annak eredetét és ezt fel is rótták maguknak. Ennél fogva, sokuk támogatta a kutatói munkát és szükség szerinti együttműködésükről biztosítottak a jövőben.

A téma szinte kimeríthetetlen, mert mindig újabbnál újabb ragadványnevek kerülnek napvilágra, igaz eredetük nem mindig felderíthető.

A mai fiatalok körében is jellegzetes a ragadványnevek használata, de ezek sokszor gúnyolódásból keletkeznek, vitákat és konfliktusokat váltanak ki a

viselőjük és a megnevezést használók között, amiért csak szűkebb körben (diáktársak) élnek.

Szintén a mai fiatalok körében keletkező ragadványnevekre jellemző, hogy túlnyomórésztükben a használt ragadványneveknek nincs értelmes jelentésük: Pepe, Totya, Zsganye, Caca, Dzsudzsa, Tranta, Gega, Sljír, Kljufa, Fluta, Branduz, Potyesz, Menti, Pidáljka, Ciku, stb.

Csóka község szinte minden településéről keletkeztek monográfiák a korábbiak során, némelyikről több is, de ezekben, a Szanádra vonatkozón kívül, ott is csak részleges említés formájában, a szerzők nem ismerték fel a ragadványnevek jelentőségét, így nem is foglalkoztak azokkal az említett művekben.

A gyűjtői munka során megmutatkozott igény alapján a jövőben egy hosszantartóbb és jóval alaposabb kutatói munka által össze lehetne gyűjteni a meglévő, többé-kevésbé használt ragadványneveket és ez által megmenteni őket az utókor számára. Ehhez a munkához azonban jóval több adatközlőre van szükség, mert a ragadványnevek nagy részére jellemző, hogy csak bizonyos körökben élnek.

Felhasznált irodalom

1. Magyar értelmező kéziszótár, Akadémiai kiadó, Budapest, 1972
2. Kálmán Béla: A nevek világa, Budapest 1967
3. Balog Lajos: Magyar nyelvjárások, 12.10
4. Petar Markov – Dragana Markov Kelečić: Sanad, Novi Sad, 2000
5. mr. Dragoljub Bugarski: Opština Čoka – geografska monografija, 1978
6. J. Erdeljanović: Srbi u Banatu, Matica srpska, Novi Sad, 1986
7. Böngyik Árpád: Egyházaskér – monográfia
8. Egyházaskéri tájékoztató, Egyházaskéri Helyi Közösség 2009
9. Egyházaskéri tájékoztató, Egyházaskéri Helyi Közösség, 2010